

ŠKOLA V MÚZEU – pre základné školy – 2018/2019

CENNÍK: 0,50 eur/ žiaka - na jednu tému programu. Je možnosť spájať niekoľko tém za sebou (realizovať aj celodenný program). Prijímame aj kultúrne poukazy.

KDE: Krajské múzeum v Prešove – študijný priestor, konkrétna expozícia, či exteriér múzea.

AKO DLHO: 45 minút. Je možnosť prispôbiť dĺžku vyučovacích tém individuálne po dohode.

KEDY: Vzdelávacie programy sa realizujú: **každý druhý týždeň streda a štvrtok** (novembe – apríl), **každý deň** (v ostatných mesiacoch). **Hodinu je potrebné nahlásiť min. 5 dní vopred!**

KONTAKT: Krajské múzeum v Prešove – Hlavná 86, Prešov. krajskemuzeumpo@gmail.com., tel. 051/7734708, - kontaktná osoba: PhDr. Viera Kačmaríková – múzejná pedagogička

Etnografické témy

Cieľová skupina: 1. – 4. ročník, 5. – 9. ročník

1. 70 sukien mala... Ľudový odev a odievanie. Predstavíme si kroje zo Šariša, porozprávame sa, akú funkciu a špecifiká mal v minulosti ľudový odev. Ukážeme si jednotlivé krojové súčiastky a záujemcovia si môžu kroj aj vyskúšať. Pre najmenších aj tvorivé dielne: maľujeme ľudové výšivky, navrhujeme si vlastný vzor na oblečenie. Práca s maľovankami, príručkami a pracovnými listami. Hravou formou sprostredkujeme tradičné odievanie a ľudovú kultúru.

2. Tajomstvo paličkovanej čipky. Porozprávame sa o soľnobanskom čipkárstve ako o jednom z mála doteraz živých remesiel. Predstavíme si vznik a rozvoj remesla, charakteristické vzory, farby a techniky. Spojené s tvorivou dielňou: vyskúšame si základné techniky paličkovania.

3. Život na salaši. Tradičné bačovstvo na Šariši. Priblížime si spôsob života nášho tradičného salaša s jeho obyvateľmi. Predstavíme ujka Lazoríka z Krivian ako nositeľa bačovskej kultúry. Ukážeme si unikátny hudobný nástroj – gajdicu a archaický ľudový tanec – ovčí zdich. Lekcia zahŕňa audiovizuálne ukážky. Pre najmenších aj tvorivé dielne: práca s maľovankami a pracovnými listami.

4. Vo zvykoch a obyčajoch. Cez zvyky kalendárneho a rodinného cyklu si priblížime život na Šariši v minulosti. Porozprávame si, čo nesmeli chýbať na veľkonočnom stole, či ako sa kedysi svadbovalo. Sprevádzať nás pri tom budú múdrosti ujka Lazoríka z Krivian.

5. Čo rozprávajú staré remeslá. Porozprávame sa o tradičných remeslách. Aký bol život remeselníkov v mestách aj dedinách a akými remeslami sa zaoberali: hrnčiarstvo, klobučníctvo, hrebenárstvo, kováčstvo, obuvníctvo a iné. Pre najmenších aj tvorivé dielne: práca s hlinou (iba v letných mesiacoch)

Dejepisné témy

Cieľová skupina: 1. – 5. ročník

6. Čas je v nás. Čo je minulosť? Stávame sa jej súčasťou (dobové fotografie, knihy a iné – porovnanie so súčasťou podobou – ako sa predmety a ľudia menia v čase.

7. Poklady depozitárov. Čo je múzeum. Čo sa v ňom uchováva. Zahráme sa na odborníkov, čo môžeme zistiť o predmete, na čo to slúži? Ukážka – lajblik, piest, žehlička, čepiec, kalamár, pečať a i.

Cieľová skupina: 5. – 9. ročník

8. Keď rinčia zbrane. Vojenské dejiny. Prednáška s ukážkami o historických zbraniach, zbroji a obliehaní Prešova. Pomocou metódy hands on možnosť zistiť váhu niektorej zbrane.

9. Pohľad do minulosti hasičstva. Ako naši predkovia oheň hasili, jedinečné ukážky dobovej hasičskej techniky a hasičského výstroja - ručné, parné a motorové striekačky, hasičský odev (1. – 9. ročník).

10. Oheň ako civilizačný faktor. História ľudstva ovplyvnená ohňom, teplo, strava, remeslá súvisiace s ohňom, vplyv na architektúru, urbanizmus.

11. Samaritáni – predchodcovia záchranárov. Počiatky samaritánstva a Červeného kríža pod vplyvom vojen, samaritáni – súčasť hasičských zborov.

12. Dobrovoľný hasičský zbor v Prešove, prvý na Slovensku. História vzniku dobrovoľných hasičských zborov ovplyvnená priemyselnou revolúciou, zánikom cechov a ničivými požiarmi. Ukážky zo zakladajúcej listiny Ohňohasiaceho a záchranného útvaru v Prešove - 1847 a z dobových požiarnych štatútov mesta.

13. Ničivé požiare v histórii Prešova. Dobové záznamy o priebehu a následkoch požiarov v Prešove, zmeny požiarnych štatútov v preventívnych opatreniach a organizovaní hasičstva.

14. História a tradícia chovu koní v Prešove. Štátny žrebčinec v Prešove – 1859, chov vzácných plemien pre vojsko, poľnohospodárstvo i športové využitie.

15. Augustové udalosti 1968 v Prešove. Vstup okupačných vojsk do Prešova a reakcie obyvateľov.

Cieľová skupina: 2. – 5. ročník

16. Ako sa dorozumievame. Jazyk, písmo, komunikácia. História písomníctva, druhy písma (cyrilika, latinka - rukopisná, tlačaná kniha). Zahráme sa na pisárov a píšeme brkom.

Cieľová skupina: 5. – 9. ročník

17. Historický prameň ako výpoveď minulosti. Čo je historický prameň, delenie. Ukážka – listina, pečať, mapa, veduta, fotografia, pohľadnica. Navrhujeme vlastnú pečať so znakom toho, čo nás charakterizuje.

18. Stredoveké mesto Prešov. Slobodné kráľovské mesto Prešov. Čo robilo mesto mestom. Mestské výsady a práva v Prešove. Zahrajme sa na kráľa, aké práva by si mestu v minulosti udelil ty.

19. Prešovské krvavé jatky. Prešov vo víre stavovských povstaní (ukážku Caraffov meč). Rákociho palác, podľa koho je pomenovaný, ako je jeho rodina spojená s protihabsburskými povstaniami.

20. Holokaust na Slovensku. Problematika s dôrazom na mesto Prešov. Priebeh riešenia židovskej otázky od arizácie po deportácie. Priblížiť podľa veku aj nižším triedam.

Cieľová skupina: 7. – 9. ročník

21. 1. svetová vojna a svedectvo vojnových cintorínov. Vojna na fronte dnešného Slovenska. Vojnové cintoríny – ako svedectvo na vojnu. Panelová výstava – fotografie, ukážka palných, strelných zbraní.

Literárne témy

Cieľová skupina: 5. – 9. ročník

22. Starý literárny Prešov. Prierez literárnej činnosti v Prešove známych dejateľov - J. Záborský, P. O. Hviezdoslav, J. Jesenský, J. Gregor Tajovský i Ľ. Štúr. Zaujímavosti, literárne časopisy, noviny. Prečítame si starý dokument.

23. Jonáš Záborský. Jeho postavenie v literatúre, osobnostné rysy a pôsobenie na východnom Slovensku. Prečítame si jeho rukopis.

24. Pavol Országh Hviezdoslav. Jeho štúdium a pôsobenie v Prešove. Charakterové rysy, životná dilema.

25. Velikáni slovenskej literatúry v Prešove na prelome 19. a 20. storočia. Literárny život v Prešove na prelome storočí: J. Jesenský, J. Gregor Tajovský a ich činnosť. Zaujímavosti z ich pôsobenia v Prešove.

26. Mat' svoje nárečie nie je hanba. Šariština a jej postavenie v národnostnom hnutí. Čítanie v šarištine zo starého šlabikára či dobových novín.

Umelecko-historické témy

Cieľová skupina: 1. – 4. ročník

27. Svet prastarých kameňov. O najstarších umeleckých prejavoch človeka a pohanských tradíciách. Jedinečné fotografické ilustrácie pamiatok z celej Európy i zo Slovenska. Tvorivá práca - skús vytvoriť (nakresliť, namaľovať) zobrazenie pravekého božstva.

28. Hrady a rytieri. Charakteristika stredovekého umenia. Krídlové oltáre. Fotografické ukážky diel z Európy i zo Slovenska. Tvorivá práca - vytvor model gotickej katedrály, hradu alebo oltára (výber materiálu neobmedzený).

Cieľová skupina: 5. – 9. ročník

29. Svet pravekých kameňov. O najstarších umeleckých prejavoch človeka a pohanských tradíciách. Jedinečné fotografické ilustrácie pamiatok z celej Európy i zo Slovenska. Tvorivá práca - skús vytvoriť (nakresliť, namaľovať) zobrazenie pravekého božstva či bohov starých Slovanov.

30. Hrady a rytieri. Umenie stredoveku. Charakteristika architektúry, sochárstva, maliarstva. Gotické krídlové oltáre. Fotografické ukážky diel z Európy, zo Slovenska i zo Šariša. Tvorivá práca - vytvor model gotického kostola, hradu alebo oltára (výber materiálu neobmedzený).

31. Dve storočia baroka. Charakteristika barokového slohu. Nádhera barokových chrámov a palácov. Majstri barokového maliarstva a sochárstva. Jedinečná fotodokumentácia príkladov z Európy, zo Slovenska i zo Šariša. Tvorivá práca - krížovky s tajničkami.

Prírodovedné témy

Cieľová skupina: 1. – 4. ročník

32. Čo rastie a žije okolo nás. Prezentácia jednoduchou formou informuje o rastlinách a živočíchoch, ktoré rastú a žijú v našom okolí, o biotopoch, ktoré vytvárajú.

Druhy deti môžu vidieť na obrázkoch a poznávať ich.

Cieľová skupina: 3. – 4. ročník

33. Slanské vrchy. Prezentácia záujemcovi podá stručné informácie o geologickom vývoji pohoria Slanské vrchy a podrobnejšie sa zaoberá flórou a faunou tejto oblasti. Súčasťou sú informácie o chránených územiach v časti Slanské vrchy – sever.

34. Vzácne rastliny. Floristická prezentácia informuje o vzácných a chránených rastlinách, ktorých výskyt je zaznamenaný v regióne, ako aj o biotopoch v ktorých rastú.

35. Liečivé rastliny. Botanická prezentácia, zameraná na rastlinné druhy, ktoré poznáme ako liečivé a bežne rastú v biotopoch v našom okolí. Záujemca sa dozvie o ich zbere a liečivých účinkoch, prípadne na čo sa používali v minulosti.

Cieľová skupina: 5. – 9. ročník

36. Slanské vrchy. Prezentácia záujemcovi podá stručné informácie o geologickom vývoji pohoria Slanské vrchy a podrobnejšie sa zaoberá flórou a faunou tejto oblasti. Súčasťou sú informácie o chránených územiach v časti Slanské vrchy – sever.

37. Vzácne rastliny. Floristická prezentácia informuje o vzácných a chránených rastlinách, ktorých výskyt je zaznamenaný v regióne, ako aj o biotopoch v ktorých rastú.

38. Chránené druhy našej flóry. Floristická prezentácia informuje o chránených rastlinách, ktorých výskyt je zaznamenaný v regióne, ako aj o biotopoch v ktorých rastú. Zaoberá sa súčasnou legislatívou na ochranu prírody, venuje sa rastlinným druhom zapísaným v dokumente ZOZNAM CHRÁNENÝCH RASTLÍN.

39. O orchideách v našej prírode. Floristická prezentácia zameraná na spôsob života rastlín z čeľade vstavačovitých, zaujímavosti zo života týchto druhov a ich výskyt vo voľnej prírode.

40. Neželaní imigranti. (Invázne druhy v našej prírode). Prezentácia informuje o probléme, ktorý sa v posledných desaťročiach stáva veľmi aktuálny - invázie rastlín a živočíchov. Záujemca má možnosť zoznámiť sa s týmito druhmi a ich životom.